

**Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора ДПТНЗ «Чернігівське
вище професійне училище
побутового обслуговування»

 Вікторія МАЛОФЕСЕНКО

«30» серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ОСНОВИ ПЛАСТИЧНОЇ АНАТОМІЇ»

**Освітньо-професійна програма: «Перукарське мистецтво та декоративна
косметика»**

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

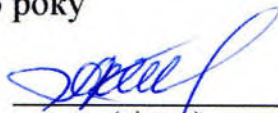
Спеціальність: 022 Дизайн

Робоча програма навчальної дисципліни складена на підставі ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Розглянуто та погоджено на засіданні циклової комісії «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 року

Голова циклової комісії

(підпис)

Антоніна ОГОЛЬЦОВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Чернігів – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Назва дисципліни	Основи пластичної анатомії (основи анатомії та фізіології шкіри обличчя – II ступінь)
Характеристика навчальної дисципліни	- Дисципліна за вибором здобувачів фахової передвищої освіти
Освітній компонент	ВК 2
Кількість кредитів - за стандартом - за ОПП (скорочений термін)	1
Кількість годин за навчальним планом: - Загальний обсяг - Лекції - Практичні заняття - Семінарські заняття - Самостійна робота	30 13 4 13
Метод підсумкового контролю	Залік
Розподіл - за курсами - за семестрами	1 курс 2 семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- формування знань і розуміння основних принципів будови людського тіла, необхідних для втілення ідей при створенні нових моделей зачісок, стрижок та художнього образу;
- формування вмінь і навичок роботи різними матеріалами та інструментами для відображення об'єму та форми людського тіла на малюнках та інших візуальних роботах;
- розвиток художнього мислення та здатності сприймати і відтворювати анатомічні деталі та структури з точністю та виразністю ;
- розвиток креативного мислення, уяви та аналітичних здібностей;

Завдання:

- використання теоретичних знань з пластичної анатомії для створення реалістичних та естетично виразних творчих проєктів;
- набуття практичних навичок відтворення правильних пропорцій та перспективи при зображенні людської голови та фігури для створення художнього образу;

3. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Тема	Всього	Кількість годин			
			З них			
			аудиторні заняття (годин)	лекційні	лаб-практик., практичні, семінарські	самостійна робота
1.	Загальні поняття пластичної анатомії.	23	14	10	4	9
1.1	Загальні пропорції та розміри фігури людини.	3	1	1	-	2
1.2	Кісткова система людини.	7	4	3	1	3
1.3	М'язова система людини.	7	3	3		4
1.4	Пластична анатомія частин обличчя.	6	6	3	3	-
2.	Основні відомості про динаміку кісткової та м'язової системи організму.	7	3	3		4
2.1	Суглоби, рух і пластика верхніх кінцівок.	2	1	1		1
2.2	Рух і пластика тазу і нижніх кінцівок.	3	1	1		2
2.3	Динаміка м'язів голови та шиї. Дія мімічних м'язів.	2	1	1		1
Всього годин за курс:		30	17	13	4	13

4. Програма навчальної дисципліни**Тема 1.1: Загальні пропорції та розміри фігури людини**

Загальні відомості про тіло людини. Його зображення в різні періоди існування та розвитку людства. Пропорції фігури людини.

Самостійна робота:

- Основні пропорційні системи. (2 год.)

Тема 1.2: Кісткова система людини

Кісткова система людини. Будова скелету, хребта, тазу. Будова верхніх та нижніх кінцівок. Форма черепа, основні кістки та виступи. Мозковий череп, лицьовий череп. Великий потиличний бугор, шийні лінії. Сосцевидний паросток, його топографія та значення. Тім'яні кістки. Сагітальний шов черепа. Лобова кістка. Загальні відомості про будову верхньої та нижньої щелепи. Луночкові підвищення різців. Їх значення в зміні рис обличчя з віком. Підборідний бугор, його значення. Кістки зовнішнього носа. Вилицева кістка. Собача ямка.

Практичне заняття:

- Замальовка черепа у фас з промальовкою всіх деталей. (1 год.)

Самостійна робота:

- З'єднання кісток між собою. Шви, хрящі, суглоби. Види суглобів. (1 год.)
- Взаємозв'язок тазу, хребта та грудної клітини. (1 год.)
- Рух, пластика та побудова голови. (1 год.)

Тема 1.3: М'язова система людини

М'язова система голови та шиї людини. Функції м'язів. М'язова система тулуба людини. М'язи грудної клітини та поперекового відділу. М'язова система верхніх та нижніх кінцівок

Самостійна робота:

- Будова м'язів та їх види. Взаємозв'язок різних груп м'язів при рухах тіла. (2 год.)
- Загальна робота м'язів тулуба людини, верхніх та нижніх кінцівок, їх пластика та побудова. (2 год.)

Тема 1.4: Пластична анатомія частин обличчя

Будова губ. Покриття губ. М'язи губ. Індивідуальні особливості губ. Будова вуха. Хрящова та м'язова системи. Індивідуальні особливості форми вуха. Будова носа. Хрящова та м'язова системи носу. Індивідуальні особливості форми носу. Будова ока. Індивідуальні особливості форми ока.

Практичне заняття:

- Зображення губ. (1 год.)
- Зображення носа. (1 год.)
- Зображення ока. (1 год.)

Розділ II . Основні відомості про динаміку кісткової та м'язової системи організму

Тема 2.1: Суглоби, рух і пластика верхніх кінцівок

Особливості руху суглобів верхніх кінцівок. Пластика верхніх кінцівок. Кисть та її особливості.

Самостійна робота:

- Спільна робота плечового поясу та верхньої кінцівки. Зв'язок в ліктьовому та зап'ястному суглобах. Роль зап'ястка в побудові верхньої кінцівки. (1 год.)

Тема 2.2: Рух і пластика тазу і нижніх кінцівок

Рух тазу та нижніх кінцівок. Пластичні особливості тазу та нижніх кінцівок.

Самостійна робота:

- Зміна форми колінного суглоба при рухах нижніх кінцівок. (1 год.)
- Робота м'язів при піднятій та зафіксованій нижній кінцівці. (1 год.)

Тема 2.3: Динаміка м'язів голови та шиї. Дія мімічних м'язів

Динаміка м'язів голови та шиї людини. Дія мімічних м'язів. Їх особливості.

Самостійна робота:

- Пластика, рух і побудова шиї з головою. Методика вивчення дій м'язів обличчя. Складний вираз обличчя – спільні дії кількох м'язів. (2 год.)

5. Тематичний план

№ теми	Кількість годин на тему	Назва розділу	Назва теми	Кількість годин на урок	№ уроку	Назва теми уроку
1	2	3	4	5	6	7
1	14	Загальні поняття пластичної анатомії.	Загальні пропорції та розміри фігури людини	1	1	Загальні відомості про тіло людини. Його зображення в різні періоди існування та розвитку людства. Пропорції фігури людини.
				1	2	Кісткова система людини. Будова скелету, хребта, тазу.
			Кісткова система	1	3	Будова верхніх та нижніх кінцівок.

			людини	1	4	Форма черепа, основні кістки та виступи. Мозковий череп, лицьовий череп. Великий потиличний бугор, шийні лінії. Тім'яні кістки. Лобова кістка. Загальні відомості про будову верхньої та нижньої щелепи. Підборідний бугор, його значення. Кістки зовнішнього носа. Вилицева кістка.
				1	5	Практичне заняття № 1: Замальовка черепа у фас з промальовкою всіх деталей.
			М'язова система людини	1	6	М'язова система голови та шиї людини. Функції м'язів.
				1	7	М'язова система тулуба людини. М'язи грудної клітини та поперекового відділу.
				1	8	М'язова система верхніх та нижніх кінцівок
			Пластична анатомія частин обличчя	1	9	Будова губ. Покриття губ. М'язи губ. Індивідуальні особливості губ.
				1	10	Практичне заняття №2: Зображення губ.
				1	11	Будова вуха. Хрящова та м'язова системи. Індивідуальні особливості форми вуха. Будова носа. Хрящова та м'язова системи носу. Індивідуальні особливості форми носу.
				1	12	Практичне заняття №3: Зображення носа.
				1	13	Будова ока. Індивідуальні особливості форми ока.
				1	14	Практичне заняття №4: Зображення ока.

2	3	Основні відомості про динаміку кісткової та м'язової системи організму.	Суглоби, рух і пластика верхніх кінцівок	1	15	Особливості руху суглобів верхніх кінцівок. Пластика верхніх кінцівок. Кисть та її особливості.
			Рух і пластика тазу і нижніх кінцівок	1	16	Рух тазу та нижніх кінцівок. Пластичні особливості тазу та нижніх кінцівок.
			Динаміка м'язів голови та шиї. Дія мимічних м'язів	1	17	Динаміка м'язів голови та шиї людини. Дія мимічних м'язів. Їх особливості.
				Всього годин 17		

6. Перелік компетентностей відповідно ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Загальні компетентності:

- ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 8 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

- СК1 Здатність застосовувати теоретичні знання в області перукарського мистецтва та декоративної косметики, враховувати традиційні та сучасні техніки у власній професійній діяльності.
- СК 13 Здатність оцінювати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на здоров'я та працездатність людини, розуміти вплив шкідливих речовин у відповідних матеріалах, усвідомлюючи наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовуючи свій вибір.

7. Перелік результатів навчання відповідно ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Результати навчання:

- РН 5 Знаходити оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір;
- РН 7 Використовувати набуті знання, конструктивні критичні зауваження фахівців стосовно своїх творчих та навчальних результатів для фахового розвитку.
- РН 8 Використовувати успішні українські та закордонні дизайнерські практики.
- РН 9 Зображувати композиційно-цілісні об'єкти перукарського дизайну засобами графічних технік.

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Основи пластичної анатомії»

для підготовки фахових молодших бакалаврів за спеціальністю 022 Дизайн

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з дисципліни
«Незадовільно»	2	Здобувач освіти має фрагментарні знання (менше половини), у своїй відповіді не розкриває суть питання, допускає плутанину та суттєві помилки; не володіє термінологією за фахом; має елементарні, нестійкі навички, виконує незначну частину графічного завдання за допомогою викладача.
«Задовільно»	3	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом поверхово, відтворює певну частину навчального матеріалу, знайомий з основними поняттями навчального матеріалу, у своїй відповіді розкриває суть питання не повністю, допускає плутанину; графічні завдання виконує з багатьма помилками, не завжди дотримується методичних рекомендацій, оформлення практичної роботи не відповідає вимогам.
«Добре»	4	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці, у своїй відповіді розкриває суть питання не повністю; володіє термінологією за фахом, допускає окремі помилки при користуванні, виявляє неповні знання всіх кісток

		скелета, основних м'язів та їх функцій. Графічні завдання виконує самостійно, але допускає незначні помилки при виконанні завдання, не завжди дотримуючись методичних рекомендацій.
«Відмінно»	5	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, узагальнює і систематизує знання з пластичної анатомії, усвідомлює важливість професійних знань у професійній підготовці, у своїй відповіді повністю розкриває суть питання, логічно висловлює свої думки; володіє термінологією за фахом, не допускає помилок. Знає всі опорні точки фігури людини, якими кістками вони створені, знає роботу суглобів, основні м'язи та їх функції, основні пропорції фігури людини. Графічні завдання виконує самостійно, охайно, правильно, в повному обсязі, аргументовано обирає спосіб виконання завдань, здатен оцінювати результати власної діяльності, практичні завдання виконані та оформлені відповідно до встановлених вимог.

9. Очікувані результати навчання з дисципліни

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи пластичної анатомії» здобувачі фахової передвищої освіти повинні:

знати:

- загальну термінологію і поняття про структури та функції людського тіла, розуміти, як анатомічні знання використовуються в професійній діяльності;
- основні анатомічні структури, органи та системи тіла людини, включаючи скелет, м'язи, нервову систему, розуміти, як анатомічні структури взаємодіють між собою та їх функції для забезпечення життєдіяльності;
- принципи будови і зображення тіла, його пропорції та взаємозв'язок між різними анатомічними елементами;
- розуміти принципи руху та динаміки тіла людини, включаючи розгортання м'язів та їх взаємодію під час руху;

вміти:

- вміти передавати об'ємність та форму людського тіла на малюнку чи скульптурі;
- використовувати отримані знання та навички при створенні образів, малюнках, скульптурах або інших творчих проектах.
- вміти передавати принципи руху та динаміки тіла, включаючи різноманітні пози та жести.

10. Методи контролю результатів навчання

Поточний контроль:

- усне опитування;
- активність роботи на заняттях;
- вивчення анатомічних атласів, виконання практичних завдань;
- доповіді, презентації на теми;
- виконання завдань самостійного опрацювання;

Проміжний контроль:

- проведення контрольних тестів;
- тематичне оцінювання;
- вивчення анатомічних атласів, виконання практичних завдань;
- доповіді, презентації на теми;

Підсумковий контроль:

- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання;
- залік;

11. Методи навчання

- лекції, бесіди, пояснення;
- демонстрація;
- навчання з навчально/методичною літературою;
- дослідницький пошук за темами навчальної дисципліни;
- відеоконференції;
- онлайн-уроки на платформах Google Meet, Zoom при дистанційному/ змішаному навчанні;
- практичні завдання;
- індивідуальне і групове консультування

12. Методичне забезпечення

- конспект лекцій;
- ілюстрації з анатомічних атласів, плакати;
- інструкції до практичних занять;
- презентації;
- відеоролики;
- розроблені тести опитування;
- інтернет-ресурси;
- методичні посібники;
- власні напрацювання;

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання:

- 1) Ноутбук Lenovo ideapad 100-15 IBY
 - 2) Нетбук Lenovo 300e Chromebook Gen3
 - 3) Планшет Y10G001S4M_EEA
 - 4) Макет черепа людини
- Планшети дерев'яні, набір олівців графітних, маркери, гелеві ручки, тощо.

Програмне забезпечення:

- для перевірки знань Google форми
- онлайн-конструктор тестів платформи Всеосвіта
- редактори для малювання Canvas Chrome, MediBang Paint;
- єдина корпоративна/освітня платформа Google Workspace for Education;
- відеоредактор Icescream Video Editor

14. Рекомендована література

1. Барчаї Й. Анатомія для художників. – Будапешт, 1999
2. Інструкції до практичної роботи з дисципліни Пластична анатомія. docx
3. Койдан Л.В. Методичне забезпечення лекційного курсу з дисципліни Основи пластичної анатомії для студентів спеціальності 5.0202071 «Дизайн». docx
4. Помаранська Н.Є. Основи анатомії голови. Рівне, 2014. pdf
5. Слипанюк О.В. Анатомія людини. Тести (навчально-методичний посібник), Коломия, 2012. pdf

15. Інформаційні ресурси

- 1 Платформа Google-клас
<https://classroom.google.com/c/NjE5NzU3MDA2ODg5?cjc=mhlrfcr>
- 2 URL: <https://cutt.ly/SbrOjHe>
- 3 URL: https://www.youtube.com/watch?v=znMZ_sgPM4Y
- 4 URL: https://youtu.be/D_P_pEZ1Z4o?si=jksTX8aVxj5XpUxy
- 5 URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qkAewWTl7fc>
- 6 URL: <https://youtu.be/XVIMEcJrZHE?si=tukF2vjec6BiYKA5>
- 7 Google Диск
https://drive.google.com/drive/folders/1yv_e8nNa7hcLNEWXXMgC2B-BYXQChbLy?usp=sharing